

KANIZSA

V Á R O S I H E T I L A P

Megjelenik minden pénteken.

Tisztelt Kanizsaiak!

Kedves Olvasók!

Közel négy évtizedes hosszú szünet után ismét saját újságunk, a hetenként megjelenő „Kanizsa” lapjait tarthatják kezükben.

Az őszinte öröm és meghatottság hangján köszöntöm Önöket újságunk első számának megjelenésekor.

Az örömtől hetilapunk kézhezvétele okozza, amellyel tájékoztatási és tájékoztatói lehetőségeink ismét bővültek. A városi televízió heti adását a „tévéújság” napi híreit és közleményeit a semmi mással nem pótolható helyi újság teszi teljesebbé.

Meghatódtam? Igen! Mert 39 éven keresztül Nagykanizsának önálló, itt írt, az itt lakóknak szóló lapja nem lehetett, és most ismét van. Meghatódtam azért is, mert az első újságot, az 1862-ben Kanizsán írt és nyomtatott Zala-Somogyi Közlönyt és az azt 1950-ig követő utódlapokat a kanizsaiak írták-szerkesztették az itt élők egymásnak, mint most az újat.

Új lapunk a „Kanizsa”, elődei szellemét, hitvallását, a város érdekeinek képviseletét és szolgálatát vállalja. A hetilap a nagykanizsaiak lapja akar lenni. Az itt élőknek, az itt élőkön kíván írni, véleményüket, gondolataikat közvetíteni.

Kívánjuk, hogy a „Kanizsa” pártatlan lap legyen, önálló, becsületes és megbízható, határozott, bíráló, segítő és tájékoztató. Legyen színes és ötletes, szórakoztató, közvetlen és szellemes. Legyen higgadt, tárgyilagos és szókimondó. Legyen olyan, mint ahol írják, nagykanizsai, és olyan mint akik írják és akiknek írják. Építsen városunk hagyományaira, gazdasági- és kulturális értékeire. Legyen karaktere, szellemisége és helyi íze. A mi nyelvünkön szóljon hozzánk, félszavaktól is értsük, de ne kényszerüljön félszavakra. Értsék meg gyermekeink és szüleink, és szívesen forgassák lapjait. Oldalain kapjanak teret a vélemények és ellenvélemények, de bántó, igaztalan, emberi méltóságot sértő szavak számára ne jusson hely. Hatalmaskodást ne tűrjön, elvtelenséget, hazug érdekeket soha ne szolgáljon, mindig a többség igazát hangoztassa.

A város lapjaként a józanul, felelősséggel gondolkodó, az elő-relátó, a holnap építését szorgalmazó kanizsaiak érdekeit szolgálja.

Új lapunk, a helyi önkormányzat, a helyi közösségek becsületes szándékainak hordozója és igazának következetes képviselője legyen. Segítse a demokratikus közélet fejlődését, szolgálja és ösztönözze a város polgárainak tevékeny részvételét Nagykanizsa fejlesztésében.

Úgy érzem, hogy e célok megfogalmazásával a város és környéke, de egyben az egész magyarság célkitűzéseinek megvalósítását szolgálja és segíti mindannyiunk új hetilapja, a „Kanizsa”.

Kérem, fogadják bizalommal és támogassák a szerkesztőség önzetlen, a kanizsaiakat és a várost szolgáló erőfeszítéseit.

Az ország megújulásában ismét jelentős változásokat hozó október hónapban mindannyiunk számára fontos eredmény a bennünket szolgáló és gazdagító, közel negyven éve várt újság, a város új hetilapja, a „Kanizsa”.

Fogadják szeretettel.

Zsoldos Ferenc
tanácselnök

A nagykanizsai sajtó történetéből

„Célunk: irányt mutatni tévelygőknek, világot gyújtani a sötétben, bátorítani a lankadókat, égig emelni az erényt, de sújtani a bűnt – a csúszó kígyót – mely a társadalom bármely rétegébe megfészkelte magát, legyen bár erőnk gyenge, de az önzetlen törekvés, a magasztos cél felé való törés tiszta öntudata megacélozták idegeinket” – ilyen szándékkal indították útjára Zala és Somogy vármegyék első lapját, a *Zala-Somogyi Közlönyt*. *Roboz István* szerkesztőségi cikke 1862. július 1-jén ekképpen határozta meg az újság célját, feladatait. Nemes szándék és cél volt ez, az újság szerkesztősége és munkatársai hittek benne.

Az első Nagykanizsán megjelent lapot további 58 követte. Találunk közöttük heti- és napilapokat, kulturális és sportújságot. 15 volt azoknak az alkalmi sajtótermékeknek a száma, amelyek nagyon rövid ideig – alkalmanként csak a mutatványszámig – éltek.

Meglepő talán, de szaklapok is jelentek meg városunkban. Ezek közül a kéményseprők újságja feltétlen kiemelendő. Két élc- és öt egyházi jellegű sajtótermék is mutatja a sokszínűséget.

Külön csoportba sorolhatók az üzemi híradók, amelyek rendszertelenül jutottak el olvasóinkhoz rövidebb-hosszabb ideig. Értékük nem kérdőjelezhető, történeti forrásként jól használhatóak. Ezek többsége már 1945 után került ki a nyomdából.

A jelen *Kanizsa* című lap nemes hagyományokat követhet. Elégséges csak utalni az 1862-1873 között megjelenő *Zala-Somogyi Közlönyre*, amelyet 1944 szeptemberéig folytatólagosan a Zalai Közlöny követte 65014 oldalon.

Az igényesség, a jobbító szándék jellemezte a kanizsai sajtót a kezdetektől. A bulvár jelleg egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben érvényesült.

A politika változásait pontosan követte a sajtó arculatának alakulása. A kormányzói csoportok érdekelt a helyi újság is tükröztesse valamilyen formában. Elég csak utalni a *Nagykanizsai Hírlapra* (1915-18) és a *Zalákra*. Ez utóbbiból – azonos néven – három is jelezte az igényt a provinciális sajtóra. Az ún. „első” *Zala* 1873-tól 1922-ig elégtette ki a lakosság információs igényét. Külön tanulmányt érdemelne a lapok támogatói. A *Zala* (I.) fejlécén 1897-ben a következők vallot-

ták magukénak az újságot: a Nagy-Kanizsai és Délzalai Takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és Kereskedelmi Bank, a Nagykanizsai segélyegylet szövetkezet, a letenyi takarékpénztár, a nagykanizsai malátagyár és serfőző R.T., a nagykanizsai önkéntes tűzoltóegyesület, a Zala megyei gazdasági takarékpénztár r.t., a nagykanizsai kerületi betegsegélyező pénztár és a Zala megyei Általános Tanítóegyesület. (A felsorolásban az eredeti helyesírást követtük.)

A *Zala* (II.) 1932-33-ban létezett, a *Zala* (III.) a nagykanizsai egyesült baloldali front hivatalos lapjaként indult 1945 októberében, 1950-tól az MDP újságja lett 1956-ig. de ettől az időtől kezdve már Zalaegerszeg jelent meg.

Jelentősnek tartjuk a két Zalai Hírlap közül az 1913-1921 között megjelenő városi politikai lapot.

Olyan kiváló személyiségek gondozták a kanizsai újságokat mint *Roboz István*, *Wajdits József*, *Hoffmann Mór*, *Bátori Lajos*, *Barbarits Lajos* a többek között.

A városi érdek természetesen mindig elsődleges volt ezekben az újságokban. A szenvedélyes lokálpatrióta hang, a cselekvő tenniakarás egységet alkotott. A nagykanizsai lakosság a piaci árak alakulásától a borászati ismeretkig, a csirkenevelés módszertanáig hasznos információkat kapott.

Az 1945 utáni politikai sajtó csak 1950-ig tekinthető kanizsainak, 1957-től pedig végleg elvesztette helyi jellegét.

A helyi sajtó is kapitalista vállalkozás volt. A mindennapi létért, a megjelenésért naponta meg kellett küzdenie. Eppen a *Zala-Somogyi Közlöny*, a *Zalai Közlöny*, a *Zala* (I.) hosszú élete jól bizonyítja, hogy megfelelő tartalommal, szakmai hozzáértéssel, becsülettel szándékkal szerkesztett lapnak mindig volt létjogosultsága akkor, ha alázattal tisztelte az olvasót.

Napoleon szerint a sajtó a hatodik nagyhatalom. A kanizsai lapokról összességében elmondható, hogy jó nagyhatalmak voltak. A korai újságok túlzott patetikus hangját leszámítva a tiszta egyszerűség és a segítőszándék, az információnyújtás és tárgyilagosság adta a múlt lapjainak értékét. És ezt napjaink sajtójának sem szabad feledni.

Dr. Horváth György

Nagykanizsai Állami Gazdaság

közművesítés nélküli

telkeket
értékesít

Nagykanizsa-Palán
városrészben

(a volt majori terület),

200 Ft/négyzetméter.

Érdeklődni: Nagykanizsa,
Béke u. 90. Telefon: 14-350/12

Szőnyegpadló-
vásár

a Kanizsa Domusban

November 30-ig 30 százalékos árenged-
ménnyel árusítunk

egyes maradék szőnyegpadlókat.

Keressen fel bennünket!

Kanizsa Domus

Nyitva: hétköznap 8-17 óráig
csütörtökön 8-18 óráig
szombaton 8-13 óráig

DOMUS

Arad, 1989. október 6. – két kanizsai fiatal szemével.

Néhány nappal az ünnep előtt került nyilvánosságra a román álláspont, miszerint hivatalos magyar delegáció nem utazhat Aradra 1989. október 6-án, de magánszemélyek beutazását nem tiltják meg. A román határőrök valószínűleg nem kaptak tájékoztatást erről a döntésről, mert az aradi vértanúk napján mégis korlátozták a turistaforgalmat. Így alig néhány tucat magyar állampolgárnak sikerült eljutnia ezen a napon Aradra. A szerencsések közé tartozik négy kanizsai fiatalember is. Közülük ketten, *Hajdu György* és *Silló Elemér* – mindketten a DKG dolgozói – elevenítik fel útjuk eseményeit.

– Készültünk erre az útra – kezd a történetet Hajdu György. Mindent itthon hagytunk, amiről azt gondoltuk, hogy a határon gondunk lehet belőle. Például az autóm kormányán volt egy koronás magyar címert ábrázoló matrica. Még ezt is levettém, nehogy ebbe kössenek bele.

– Magát a határátkelést három mozzanatra lehet bontani – folytatja Silló Elemér. Volt egy pszichikai ráhatás. Várakoztattak bennünket, többször körüljárták az autót, de nem foglalkoztak igazából velünk. A második rész egy nagyon alapos vámvizsgálat volt. Ez mindenre kiterjedt, egészen a személyes motozásig. Utóbbi olyan alapos volt, hogy még a cipőt, zoknit is le kellett vetnünk. A végére maradt a kihallgatás. Egy tiszt kifogatót bennünket, hogy miért pont most megyünk, miért nem október 9-én vagy tizedikén. Azt is megkérdezték, hogy Magyarországon pénteken talán nem kell dolgozni? Szóval próbálták kiugrasztani a nyulat a bokorból, valljuk be, hogy mi az aradi megemlékezésre megyünk. De mi végig kerültük ezt a témát, ragaszkodtunk ahhoz, hogy a rokonokat megyünk meglátogatni.

– Éjjel utaztunk, korán reggel érkezünk Aradra – veszi át a szót ismét Hajdu György. A hivatalos ünnepség délelőtt 11-kor kezdődött, de az emlékmű közelébe senkit sem engedtek. Mi Aradnak a régi városrészében voltunk, a városközpontban, az emlékmű pedig a Maros tulsó oldalán egy parkban van. A város összes

hídját mindkét végén lezárta erre az időre a rendőrség, senkit nem engedtek a közelébe.

– *Mi itthon hallottunk egy olyan indokot, hogy azért nem lehetett az emlékmű közelébe menni, mert éppen akkor ott egy autóversenyt rendeztek.*

– Ez az indok az intézkedések elfogadása érdekében született. A valóságban ott semmiféle autóverseny nem volt. Néhány startszámmal elélt magánautó demonstratív jelleggel egyszer – egyszer átvonult a hídon, de ezek csak a rendezvény ideje alatt járkáltak. Egyébként is, kértük a hidat őrző rendőröket, hogy ha autóverseny van, akkor engedjenek oda, mert szeretnénk megnézni. Erre azt válaszolták, hogy ez egy zártkörű verseny. Silló Elemér folytatja:

– Érdekes volt, hogy amikor délelőtt 11-kor megérkezett a bukaresti magyar nagykövet, a rendőrök eltűntek a hídról. A nagykövet feleségének az ötlete volt, hogy ha nem sikerült

átmenni az emlékműhöz, akkor a közeli katolikus templomba vigyük a virágot, amit még reggel vásároltunk a piacon. Ebben a templomba van egy márványtábla az aradi vértanúk emlékére.

Igy is történt. A hídnál összegyűlt 4-500, többségében erdélyi magyar – miközben civilruhás rendőrök végig feltűnően fényképeztek bennünket – teljes csendben átvonult a templomhoz. Ez egy csendes tüntetés volt. Voltak persze rosszszívű megjegyzések is, valaki a járdáról odaszólt: milyen szép nagy menet, de nem látom a menyasszonyt. Ez magyarul hangzott el, ilyen is volt.

A templomban aztán a tömeg szépen sorban elénekelte a Himnuszt, a Szózatot és a Székely Himnuszt. Utána még jópáran ott maradtak imádkozni.

– *Visszafelé mennyire volt zavartalan az út?*

– Zavartalan volt ahhoz képest, amire készültünk. Alapo-

san átvizsgálták a kocsi, a csomagokat, de például a fényképezőgépet nem bántották. Pedig annak ellenére, hogy megöltötték, végig fényképeztünk. Nem volt motozás sem, békésen jöttünk át.

– *Kívítté Önöket a kíváncsiság, de ebből a kirándulásból egy politikai élmény lett!*

– Nem csak a kíváncsiság vitt bennünket. Többször jártunk már Erdélyben – mondja Silló Elemér. – Nekem a családom oda való, gyermekkoromban szinte minden nyáron ott jártunk. Van egy íratlan szabály Erdélyben. Ha valaki kirándulásai során olyan helyen jár, amely valamilyen módon kapcsolódik a magyarsághoz, oda illik virágot vinni, és a helybeliek viszik is. Ez az október hatodika talán azért érdekes, mert az egyetlen olyan hivatalosan megtűrt ünnep Romániában, amit eddig közösen ünnepeit a két nép. Idén fordult elő először, hogy ezt ők megtöltötték.

Molnár László

Ünnepek – átalakulóban

Amikor ezeket a sorokat írom, még folyik a vita arról, hogy minek minősüljön október 23. Emléknep vagy nemzeti ünnep? Az ország egyik része, mely 1956. őszéről csak azt tudja, amit 30 éven keresztül állítottak erről a könyvek, már az emléknepet is sokallja. Másik része kevesli ezt az új meghatározást, nemzeti ünnepet akar. Van aztán egy harmadik része is a lakosságnak és talán ők vannak a legtöbben. Ok azok, akik nem értik, hogy most mi is történik, csak azt látják, hogy már az ünnepek sem a régiek.

Emlékszem, középiskolás voltam, amikor március 14-én kihirdették, másnap nem akarnak senkit a városban látni, különösen nem kokárdával. A tiltást nem tanáraink találták ki, valahonnan felülről jött az ukáz. Elintézték a messzire nyúló kezek azt is, hogy március 15-én délelőtt jó filmeket sugározzon a tévé. Ezzel kötötték le a fiatalok figyelmét, akik akkor, 1973-74-ben nem tudták, hogy a színpalak mögött folyik a nagy visszarendeződés. Ennek volt egyik formája az is, hogy március 15-én ne emlegesse senki a „jognak asztalát”, meg hogy „Talpra magyar, hí a haza”. Aztán oldódott a görcs, néhány év múlva már az is elmondható volt, hogy „Jognak a jognak asztalánál”, most pedig legnagyobb nemzeti ünnepünként köszöntjük március idusát.

Nagy a bizonytalanság április

negyedikét illetően is. Ma már tudjuk, hogy ez a nap nem az a nap. A szovjet csapatok nem ekkorra szorították ki a német megszállókat az ország területéről, hanem jónéhány nappal később. Ráadásul keleti szomszédaink saját terminológiájuk szerint nem felszabadították, hanem elfoglalták 1945 tavaszán ezt az országot. Ez utóbbi meghatározást tartja egyébként elfogadhatónak a magyar állampolgárok tekintélyes része is.

Az ünnepek megítélésében a nagy újdonságokat az ősz hozta. Október 6-ával sokáig nem tudtunk mit kezdeni. Az elmúlt négy év tizedes piros betűs, lobogós, kalászos ünnepeinek sorába nehezen volt beilleszthető egy gyásznap, melyen a forradalom és szabadságharc egyik tragikus záró fejezetére emlékezünk. De gond volt az is, hogy délkeleti szomszédaink, akiket már csak földrajzi okokból sem lehet ezügyben megkerülni. Ok már régóta nem szerették, ha túl sok magyar gyűlik össze egyszerre az aradi emlékmű környékén. Magyarország hivatalos politikáját meghatározók pedig sokáig úgy vélték: egy ünnep, legyen az bármily közelálló a magyarság szívéhez, nem nagy áldozat azért, hogy megőrizhető legyen a látszategység hazánk és Románia között. Így aztán most újból tanuljuk a 13 aradi vértanú nevét, pedig valamikor minden diák fújta a névsort. Közben pedig a két ország közötti kap-

csolat oly rideggé vált, hogy idén már csak a magyar nagykövet lehetett közel az emlékműhöz.

Van(?), volt(?), lesz(?) egy másik októberi ünnep, melynek kapcsán mindez, amiről eddig írtam, egyáltalán eszembe jutott. Egy országnak botlik még meg a nyelve, ha minősítenie kell 1956 őszét. Hogyan lett az ellenforradalomból októberi események, majd népfelkelés és végül forradalom? A politikai változások szele gyorsabban viszi és hozza a jelzőket, semhogy a magyar emberek többsége értené, mi is történik körülötte. Így aztán érthető, ha bizonytalan abban is, hogyan viszonyuljon a 33 évvel ezelőtti történetekhez. Aki ott volt, aki átélte azokat a napokat, saját emlékei alapján ítél. De hogyan döntsön az a generáció, mely eddig a hivatalos propagandá segítségével próbált eligazodni? Erről a propagandáról beigazodott, hogy sokmindenben hamis-képet festett a valóságról. Valóságról? Vajon az mind igaz, amit most mondanak? Tényleg olyan jeles fejezete a magyar történelemnek 1956 októbere, mint ahogy most halljuk?

Vagy most is egyfajta manipuláció áldozata vagyunk? Nem tudom. Egyben vagyok biztos. Számomra felér egy ünnep az, hogy mindenki maga döntheti el, hogyan emlékezik meg október 23-ról.

-Molnár-

Zöldmezői beruházás

A Sörgyár új üzeme Kaposváron

A sörfogyasztói igények változnak és növekednek. Amíg pár évvel ezelőtt az jelentett problémát, hogy a Balatoni világból nehezen tudta a gyár kielégíteni az igényeket, addig ma csökkent e sörfajta eladhatósága, a vásárlók inkább a hosszabban eltartható – nagyobb szavatossági idejű –, jobb minőségű söröket keresik. Ugyanakkor – érthető okok miatt – elvárják azt, hogy ezek a sörök viszonylag alacsony árfekvésűek legyenek, vagyis a romló életszínvonal mellett is fusson megvásárlásukra a háztartási pénzből. Mennyiségi problémák – bár az utóbbi időben egyre enyhébb formában – évről-évre elsősorban nyáron jelent-

Az új üzem kívülről.

keztek. A vásárlói igények javuló színvonalú kielégítése érdekében a Nagykanizsai Sörgyár ebben az évben is több fejlesztést hajtott végre, illetve beruházást eszközölt. Többek között üzembe helyezte a kaposvári sörfejtő üzemét. A kaposvári beruházás pénzügyi körülményeiről *Horváth László* műszaki vezérigazgató-helyettes tájékoztatott bennünket.

– A beruházás költsége mintegy 93 millió forint –

mondta. – Ebből 17 millió forintot hitelezett az MHB, a fennmaradó részt az Országos Tervhivatal, a Pénzügyminisztérium és a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium által kiírt pályázat fedezi. Ez egy úgynevezett „zöldmezős” beruházás, ami azt jelenti, hogy a terület megelőzően mezőgazdasági jellegű volt. Így érthető, hogy a költségek nagyobb részét a kisajátítás, a tervezési és az építészeti munkák adták. Ez mindösszesen 68 millió forintot jelentett, a fennmaradó 25 milliót fordítottuk a technológiára.

A helyszínen *Czimmerman Árpád* telepvezető, *Gilitsch Tamás* gépész- és *Nádasi Tamás* villamos műszaki ellenőr kalauzol bennünket. A technológia bemutatása után az iránt érdeklődtünk, hogy mi tette szükségessé az új telep létrehozását.

– Elsősorban Kaposvár és közvetlen környékének nem megfelelő ellátottsága

– válaszolta *Nádasi Tamás*. – Volt ugyan a városban két telepünk, de mindkettő kis kapacitású és elavult.

– A Balaton déli partjának ellátásába is besegítettünk – kapcsolódott a beszélgetésbe a telepvezető. – Ezen túl terítettünk a Duna vonaláig és Baranya megye egy részén is.

– *Mikor kezdődött a beruházás?*

– 1988 szeptemberében. A generálkivitelező, a Kaposmérői Építőipari Szövetkezet kisebb határidőmódosítással, jó minőségben végezte el az építési munkálatokat.

– *Milyen teljesítményre képes az új létesítmény?*

– A beüzemelést követően óránként 14-15.000 palack/óra lesz a teljesítmény. Mivel két műszakot tervezünk, ez évente hozzávetőleg 130 ezer hl-t jelent. Az értékesítésünk ennél mintegy 100 ezer hl-rel több lesz, a különbözetet a gyártól kapjuk.

Egyenlőre a Balatoni világból palackozzák.

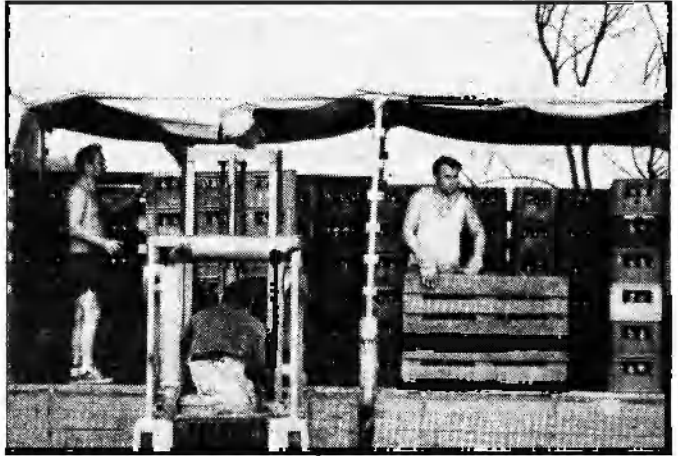
– Jelenleg Balatoni világost, de rövid időn belül kapunk pillanatpasztöröző berendezést, s akkor képesek leszünk jobb minőségű sörrök palackozására is. Elsősorban a Kárpátiára és a Favoritra gondolunk. Ezzel egyébként szeretnénk a konkurenciát is kiszorítani a területről – tette hozzá Czimmermann Árpád.

– *Hány fő dolgozik a telepen?*

– Jelenleg egy műszak-

ban a vezetőkkel együtt 72 fő, de ha beindul a két műszak akkor a létszám felszalad 95-100 főre. Nem utolsó szempont az sem, hogy a telep mintegy 30 ember számára jelent új munkalehetőséget. Tervezünk továbbá egy lerakat létrehozását, ahol magánosoknak és közületnek egyaránt nagykereskedelmi áron értékesítünk. Így a kiskereskedelmi árrés kiiktatásával jól járnak vásárlóink.

Z. Tamás István

Teherautóra kerül a szállítmány

– Ultraviola sugárzású felületkezelés a bútorgyárban – Ot tonnányi „termelés” a kórházban – Bér-ártalmatlanítást is végez a Tungstram

A hulladék-helyzetet vizsgálta a népi ellenőrzés

Az emberi tevékenységnek természetes velejárója a különféle hulladékok keletkezése. A technika fejlődése, az urbanizáció, a ke-minizálás növekedése az utóbbi években megsokszorozta az elvileg tovább nem hasznosítható anyagok mennyiségét. Már-már az a veszély fenyeget, hogy az emberiség belefullad a saját maga „előállított” hulladékba. Az elmúlt időszakban a környezetvédelmi tevékenység keretében ugyan sok minden történt ezen a területen is, de a helyzet korántsem megnyugtató. Különösen így van ez hazánkban, ahol nagyrészt fejletlenségünk-ből adódóan, az egy személyre jutó hulladék mennyisége 7-10-szerese az európai átlagnak. Nem képez ez alól kivételt Nagykanizsa sem, ahol a népi ellenőrzési bizottság a közelmúltban több gazdálkodó egységnél vizsgálta a hulladék-helyzetet. Megyei kijelölés alapján a Tungstram nagykanizsai gyárában, a Kanizsa Bútorgyárban valamint a Kórház-Rendelőintézetben került sor a vizsgálat lefolytatására.

Külön figyelmet fordítottak a keletkező veszélyes hulladékok további sorsának alakulására.

A Tungstram és a Bútorgyár jelentős technológiai változásokkal igyekezett csökkenteni a veszélyes hulladékok mennyiségét, takarékosabb anyagfelhasználást megvalósítani. Így például a Tungstramban ezzel sikerült a veszélyes hulladékok mennyiségét közel évi 2,5 tonnával csökkenteni. A Bútorgyárban 1988-ban ultraviola sugárzású felületkezelő gépsort helyeztek üzembe, amely korszerűbb lakkal dolgozik. Hátránya, hogy a lakkot tökéletes importból kell beszerezni.

A Tungstram, azon kívül, hogy maga is végez veszélyes hulladék ártalmatlanítást, bér-ártalmatlanítást is végeztet többek között a Chinoin Gyógyszergyárral, a Tiszai Kőolajipari Vállalattal.

A Bútorgyárban a veszélyes hulladékok egy részének ártalmatlanítása égetéssel történik, amelyet vagy a balatonfűzfői Nitrokémia, vagy egy szombat-helyi hulladékégető GT vé-

gez. A másik részt, – fáradt olaj, aku, göngyölegek, – értékesítik. Problémaként vetődött fel azonban a vegyi anyagok csomagolásának tisztítása, illetve értékesítése. A gyár sokfajta lakkot, festéket használ, ezek maradványaival szennyezett csomagolóanyagok veszélyes hulladéknak minősülnek. Külön gond az, hogy amíg a külföldi göngyölegek kitisztításához fél liter higító elég, addig a hazai gyártmányhoz 1,5 literre van szükség. Ezen túl anyaga miatt sem a MÉH, sem a Kohászati Alapanyaggyártó Vállalat nem veszi át.

A Kórház-Rendelőintézetben évente 4,71 tonna veszélyes hulladék képződik, ebből mérgező 1070 kg. A takarékosabb anyagfelhasználás, a mérgező hulladék csökkentése érdekében a laboratóriumi munkákat részben automatizálták, ezáltal a káros vegyszer felhasználás negyedére csökkent. A veszélyes hulladékokat az osztályokon zsákokba, zárt badellákba gyűjtik, ahonnan a központi konténerekbe, illetve osztályozva a megfe-

lelő helyre kerülnek. Egy részét fertőtlenítéssel, égetéssel ártalmatlanítják, a veszélyes mérgező hulladékot többek között az ÁFOR-hoz és a Pápai Tala-gerőgazdálkodási Vállalathoz szállítják. Mindenképpen szükség lenne azonban további automatizálásra, új korszerű égetőberendezésre, mivel a jelenlegi kazán 15 éves. Nem megoldott az egyszerűhasználatos műanyag-eszközök megsemmisítése sem.

A hulladék-helyzet a három egységben tehát az elmúlt időszakban javult, de még bőven akad tennivaló. Megoldás lehet a hulladékok minél nagyobb mértékű újrahasznosítása, hulladékszegény gyártástechnológiák kidolgozása. Ezek azonban tökeigényes lát-szólag nem megtérülő beruházások. Mivel azonban végsősoron – a környezeti ártalmak csökkentésében – mégis megtérülnek, megfontolandó lenne az eddigieknél nagyobb mértékű kedvezményekkel ösztönözni a környezetvédelmi, környezetkímélő beruházásokat.

Z. Tamás István

ÍGY LÁTOM (I.)

Hozzászólás az MSZP gazdasági programjához

Azokkal értek egyet, akik azt mondják: lejárt az az idő, amelyben bármely politikai szervezet a gazdaság termelési szerkezetének, az infrastruktúra fejlesztési irányának jövőbeni alakítására konkrét ajánlásokat tegyen, erről felelősséggel beszéljen. E helyett olyan viszonyok kialakításához kell akaratát adnia, amely megteremti a vállalkozók piaci viszonyok által vezérelt döntéseit.

Ha így vizsgáljuk a kongresszuson elhangzottakat, akkor már nem hiányoznak számomra azok az eddig megszokott „ahonnan én jöttem, ott ezek a konkrét problémák” típusú felszólalások. Nem lehetett cél más, mint a gazdaság működését elindító, sarkallatos tézisek megvitatása, elfogadása. Az ma már nyilvánvaló, hogy az ország gazdaságára nem képes saját erejéből olyan termelési szerkezetváltást végrehajtani, ami megoldaná a gazdaságtalanul működő vállalatok felszámolását követő kényszerhelyzeteket. Az oly sokat emlegetett külföldi tőke még bizalmatlan, garanciára vár. Ennek tükrében kell a kongresszusnak a gazdasággal kapcsolatos döntéseit megfontolni.

A küldöttek munkáját távolról figyelve én nem vártam, hogy alapvető konkrét változásokat fog a kongresszus javasolni. Azt vártam viszont, hogy az előzetesen közzétett programtervezetet megerősíti, elfogadja. Így a vegyes tulajdonformákra épülő piacgazdálkodást, a vállalatok kezelésében lévő állami tulajdon társadalmisításának szükségességét, tehát azt, hogy a termelőerőknek természetes tulajdonosai legyenek, a tulajdonosok – saját érdeküktől vezérelve – működtezhessék, bírálhassák a tőkéket.

Kiemelem a programnyilatkozatból azt, hogy a forint konvertibilitását alapvetőnek nyilvánítja. Valóban, a belső piac valóságos (és nem csak látsens) kialakulása elválaszthatatlan a külső piactól, ha a nemzeti valuta nem mérhető a pénzpiacra, akkor a nemzeti gazdaság sem.

A mezőgazdaság helyzetével a dokumentum keveset foglalkozik, nem véletlenül alakult meg az MSZP agrárta-kozata. Nem csak az ésszerűtlen szabályozási kötöttségeket, és a kiuzsoráló elvonási rendszert kell haladéktalanul megszüntetni, hanem a kisártermelés és a fogyasztók (feldolgozók) közé ékelődött merev, nem piacérzékeny felvásárlói rendszert is.

Az ország gazdaságának működővé válása nem nélkülözheti a települések (régión) önkormányzatainak gazdasági önállósá válását, jogi garanciák alapján. Az önkormányzatok szabad vállalkozása igényli a társadalmi jövedelem elosztási rendszerének megváltoztatását. Ha egy település – fejlődésének érdekében – abban válik érdekeltté, hogy polgárai mekkora jövedelemre tesznek szert, akkor mindent meg fog tenni azért, hogy ennek feltételei meglegyenek, ezeket a feltételeket javítsák, bővítsék. Ezek a gondolatok ilyen markánsan nem fogalmazódtak meg, bár a nyilatkozat egy helyen foglalkozik az önkormányzati tulajdonnal.

A programnyilatkozat gazdasággal foglalkozó részét alapként elfogadom, de a következő hónapok döntőek lesznek, döntőek azért, mert ki kell alakítani az MSZP-nek javaslatát az alapkérdések reális megoldási módjaira.

Berta József

a Kőgaz oszta-lyezetője

Mondjon le a tanács!

A legutóbbi tanácsülésen nagy feltűnést, és visszhangot keltett Czupi Gyula felszólalása. Téma: Pásztor Lászlóné tanácselnök-helyettes munkahelyváltoztatása, illetve az a kérdés, hogy az ily módon megüresedett állást hogyan, és nem utolsósorban kivel töltsék be.

– *Úgy tudom, a téma nem szerepelt a napirenden, csak a tanácsülés legelején, szóbeli előterjesztésként hangzott el. Ti hogyan tudhattatok erről előre?*

– Több nappal előtte megkeresett bennünket – az MDF választmányát – a tanácselnök, és előadta a problémát mitöbb, a megoldási javaslatot is – kezdte Czupi Gyula. – Ez hangzott el később a tanácsülésen is. Ezt szerdán a Fórumon végigtárgyaltuk. A tagság arra kért, a döntést és az érvelést mondjam el a tanácsülésen. Sőt, ha ez érdekes, elmondom, hogy a tanácselnököt másnap reggel tájékoztattuk a végeredményről.

– *Légy kedves, foglalj össze röviden.*

– Az érvelés lényege az, hogy a tanácselnök javaslata, miszerint a korábbi egy elnök, két helyettes helyett legyen egy elnök és egy társadalmi elnökhelyettes, nem fogadható el. Mi úgy gondoljuk, hogy ez a feladat így módon nem végezhető el. Vagy a korábbi három státusz volt felesleges? A tanács zavarban van: Pásztor Lászlóné feltételezésünk szerint azért változtat munkahelyet, mert nem látja az itteni helyét a jövőben biztosítottan.

– *Ekkor keményen lehurrogta, mondván: ne személyeskedjünk.*

– Igen ám, de ez azért fontos, mert jelzi, hogy a tanács testületben nem található olyanok, akik ezt az állást betölthetnék, hiszen aki eddig betöltötte, az is elmegy!

– *De ez csak egy feltételezés.*

– Sajnos a tanács az ott elmondottaknak megfelelően tényleg nem volt képes tanácselnök-helyettes kiállítani. Sőt, a lehető legrosszabb megoldást választották azzal, hogy egyedül hagyták a tanácselnököt.

– *Tehát mondjon le a tanács...*

– ... Várj, a végeredmény tényleg ez, de kövessük végig a logikát. A tanács bizonyította elkötelezettségét (lásd a Mózes-ügy) a változatlan mellett. Maga a tanács a 85-ös politikai viszonyoknak a teremtménye, ezek pedig sokat változtak azóta. Az, hogy a testület nem tud kiállítani tisztviselőket, azt jelenti, hogy még a formális működésének sem képes megfelelni – nevezetesen a tisztviselők kiállítása kötelezettségének. Ezért véleményünk szerint nincs más választása, minthogy lemond.

– *Ez a „mai viszonyok” közepette egy kissé irreális óhaj.*

– Nincs ebben semmiféle óhaj. Az előbbiekből ez következik.

– *Na most erre többen azt mondhatják, hogy az MDF egy ilyen túlságosan radikálisnak tűnő, a jelenlegi testület által nem figyelembe vehető javaslattal mintegy kivonult ennek a kérdésnek a megoldásból. Nem lett volna célszerűbb kompromisszumot kötni?*

– Nem értem, hogy milyen kompromisszumot kellett volna kötni és kivel. Szerintem rossz a kérdésed.

– *Nézd, akkor, amikor ezt a szélsőséges javaslatot elővezetted, tisztában voltál azzal, hogy – finoman szólva – nem fognak komolyan venni.*

– Mi csak arra vállalkozhatunk, hogy a tanácsot rádöbentsük a lehetetlen helyzetére. A tanácselnök kérdésére – véleményünk szerint –, ez a válasz.

Tiszai Szilárd

Az erkölcs arcai (I.)

„Kezdj el élni!”

Beszélgetés egy adventistával

Kormos Tivadar fiatal ember, és adventista. Jézus második eljövételének hirdetője, a mózesi tízparancsolat hívője, a testi-lelki tisztaság elvének apostola, a „Kezdj el élni!” program nagykanizsai mozgatója. Ezért kerestem.

– A Kezdj el élni! program sorozatot meghirdető reklámanyagban kérdésekre bukkantam: Miben bízhatom? Miért szenvednek az ártatlan emberek? Hogyan találhatom meg a boldogságot? Önök hogyan válaszolnak ezekre a kérdésekre?

– Két célunk van – kezdte Kormos Tivadar. – Az egyik, hogy az embereket boldogabbá tegyük, s hogy életmódváltoztatással meghosszabítsuk az életüket. Reménységet adunk nekik, lelki gazdagodást.

– Mégis azt tapasztaljuk, hogy az egyén visszahúzódik, elfordul a világtól. Hogyan kívánják visszavezetni az embert a közösségbe?

– Valóban, a tömegben magányosak az emberek. Ezért olyan programokat szervezünk, melyek a magányosságot oldják. Rendezvényeink nemcsak lelki tartalmakat adnak, de társasági formát is. Az összetartozás tudatát erősítjük, hogy általa az egyén megtisztulhasson.

– Az egyik prospektuson ez a kérdés szerepel: Mi hiányzik az életünkből? Vajon választ kapnak erre?

– Nagyon sok emberrel beszélgettem, s mert fiatal vagyok, sok fiatalal is, és azt tapasztaltam, hogy az életből hiányzik, amit negyven év alatt elvettek, a lelki béke. Helyette nem tudtak mást adni, pedig a hit reménység, s ez a valódi alap. S mert hiányzik, talajtalanná váltak az emberek. Amit elvettek, azt mesterseges módon akarták pótol-

ni, holott minden ember szívében ott van a hit csírája.

– Felváltható a marxizmus ideológiája egy másikak? Lehet helyette jobbat állítani?

– Ez érdekes kérdés. A marxizmus végül is nagyon szép eszme. Az, hogy feltételez egy olyan társadalmat, ahol nem zsákmányolja ki az egyik ember a másikat, s ahol a közboldogság a végső cél, az nagyon szép. A Biblia alapján sem tudnánk jobbat mondani. A baj az, hogy a problémát emberi erővel akarja megoldani. Mi azonban azt

gondoljuk, hogy amíg két ember él a földön, a boldogság nem jöhet el, csak Isten segítségével.

– A Biblia istene is közösségre épít, a marxizmus is. De nem szabad elfelejteni, hogy a bibliai parancsolatok osztály tartalmúak. Hogyan lehet a bennük kifejezett általános értékeket ma érvényre juttatni? Hiszen hadseregek vannak, agresszió uralkodik, és a szerelem is oly szabad, hogy már erkölcstelen!

– Mindennek a Bűn az oka. Felborítja a házasságokat, felborítja a társada-

lmat, háborút szít. A rossz társadalmi fogantatású, a feloldó törvény is, de ha az emberiség komolyan vette volna a parancsolatokat, nem merült volna el a bűnben.

– Tehát van abszolútum? a házasságban például?

– Mi úgy tanítjuk, hogy a hármast kötélen nem szakad el. Ennek az a lényege, hogy a háromszög egyik oldalán a férfi áll, a másik oldalán a nő, a harmadik oldalán azonban Isten. Ez a hármast kötélen soha nem képes elszakadni, ha úgy kötöttetted meg, ahogy ezt Isten

Izraeli táncosok Nagykanizsán

Világfrú táncegyüttes járt Nagykanizsán, az izraeli Batsheva Balett. A Rothschild bárónó által alapított táncszínház klasszikus baletten iskolázott művészei egyaránt otthon vannak az instrumentális népzene, az izgalmasanfesztült dzsessz-rock és J.S.Bach világában.

Végtelen mozgásuhatag, dinamikus, ha kell, poetikus szólók, éles kontrasztok, a közönséget elbűvölő térbeli hullámzás, fellángolások és kihívások tartják fogva a figyelmet.

A zene hatásos, gyakran szuggesztív, de a koreográfia agogikája fontosabb.

A magától értetődő öröm, a fiatalság mindent lebíró életcreje a maradandó élmény.

A Batsheva Balett szenzációs. Őket látva döbben a nézőben: Manapság miért oly fákó Kanizsa színházi palattája?

Kép: Részlet az előadásból

– 6k

elvárta tőlünk. Imádkoznunk kell azért, hogy Isten akaratára hangolódjunk, hiszen mi nem ismerjük a jövőt, Isten tudja csak, mi következik. A fellángolás elmúlik, pedig nemcsak, az dominál, hanem egy komoly értelmi megfontolás is, aminek formálásában Isten van segítségünkre. Ezért ő a harmadik.

– *De hogyan vesznek arról tudomást, hogy Isten jóvá hagyta a kapcsolatot?*

– Az imádság révén. Akkor a lelkiismeret szól. Hisszük, hogy emberi eszközök által is szólhat hozzánk. Jelet ad. Például úgy, hogy – mint mi is, a feleséggel – ez elveszített jegygyűrűket egyszerre, egy időben találjuk meg.

– *Ha ilyen jel nincs, akkor a kapcsolat kudarc? Nincs ebben fatalizmus?*

– Nincs. Isten mindig válaszol, ha kérdezzük, őt. Mivel úgy teremtett, hogy szabad akarattal rendelkező lények vagyunk, nem szól az életünkbe, nem kényszeríti ránk az akaratát.

– *Igen, de ebbe nincs belekalkulálva, hogy az isteni válasz végül is bennünk szólal meg. Akár intuitíve, akár más módon. Viszont ha létünk sivár, a belső hang nem fog megszólalni bennünk. Mert én azt hiszem, hogy az adventizmus is feltételez egyfajta műveltségi bázist, ami a fantáziát mozgatja. Hiszen a személyiség aktív közreműködésére van szükség ahhoz, hogy valamiféle válaszokat kapjunk.*

– Megfelelő lelki alapállás kell ehhez. A legműveletlenebb ember is meghallja a hangot.

– *Nem metaforaként működik itt ez az isten-kép? A vágy és a valóság nem vész össze? Nem lesz ebből személyiség-hasadás?*

– Nem. Isten tiszteletben tartja a személyiségünket, megmutatja azt az utat, ami alapján boldogok lehetünk. Ha személyiségünk mást diktál, Isten megengedi azt.

– *Melyek az adventizmus legfontosabb normái?*

– Az agyonhajszolt világban szükségünk van egy pihenőnapra, és Isten megszabta azt, a szombatot. Ezen a napon nem végzünk semmi dolgot. Péntek naplementétől szombat naplementéig fizikai és lelki pihenést tartunk. Így ünnepejük a hetedik napot. Adventizmusunk pedig azt fejezi ki, hogy mindez nem öncélú. Egy cél felé haladunk, s az a cél Jézus Krisztus második eljövételének ideje.

– *Konkrétabban: itt és most mi a teendő?*

– A mi bibliai üzenetünk jobb keze az egészségnevelés. Annyit jelent ez, hogy ellentétben minden más vallással, mi azt valljuk, hogy test és lélek összetartoznak. Nagy súlyt fektetünk a helyes táplálkozásra. Magam hét éve vegetáriánus vagyok, és nagyon jól érzem magam. Törekszünk a stressz kiküszöbölésére úgy, hogy a heti egy pihenőnapon lelkileg is kikapcsolódunk. Isten igéjére koncentrálnunk, és nem foglalkozunk azzal, ami hétközben történt. Mi ima-életet élünk. Ugyanakkor realisták vagyunk. Szeretnénk főzni tanítani az embereket, a hagyományoktól eltérő módon, elhagyva a zsírt, a mértéktelen fűszerezést és a húsok élvezetét. Dohányzás elleni kampányt szervezünk, és testsúly-csökkentő programot. Természetes módon „kezdj el élni”, hirdetjük, ezért akarunk egy reform-üzletet nyitni Nagykanizsán, ahogy azt Pécsen, Békés megyében és Budapesten már megtették. De fontosnak mondjuk a sportot, a mozgást is.

– *Mindehhez van-e partner? A hivatal támogatja önöket?*

– A városi tanács egészségügyi osztálya és a Családsegítő Központ feltétel nélkül. Hortobágyi főorvos úr kérte, hogy működjünk együtt az alkoholizmus elleni küzdelemben. A HSMK ingyen ad termet, ha kell, útiköltséget fizet.

– *Köszönöm a beszélgetést, és munkájukhoz sok sikert kívánok.*

Pék Pál

(Folytatás következik)

Majdnem ezer neves ember kézírása

– **New York helyett Honoluluból kapott választ – Be is mutatná páratlan gyűjteményét**

Értékmegőrzés? Szenvedély?

Szép Lajos tanár úr barátságos otthonában beszélgetünk. Egyik festményéről Amerigo Tot biztat mosolyogva, s ő sugallja a kérdést is:

– *A tanár–festőművész párhuzamot értem és természetesnek találok, de hogyan formálódott ez a páratlanul szép és értékes gyűjtemény?*

– Már diákkoromban érdekelt az írások jelentése, a grafológia tudománya. Nagy figyelemmel olvastam Csötörtök Csabának, e tudomány zalai művelőjének írásait, és amint néztem az illusztráló gyönyörű sorokat, a reneszánsz kortól napjainkig, egyre inkább a kézírások rajzosságára, játékosságára figyeltem. A festészethez kötődő első levelet aztán egy barátom közvetítette Szőnyi István festőművésztől. Az első írások egyike pedig, melyet országos hírű művésztől kaptam, 1957. október 1-jéről keleződött. Somogy megye egyesített énekkarával Kodály Zoltánt köszöntöttük akkor, s Bárdos Lajos karnagy írt emlékül pár sort.

– *Tudom, hogy az élet minden területéről képtelenség gyűjteni. Volt-e olyan terved, hogy csak bizonyos szakterületet vagy művészeti ágat ölel fel gyűjtőmunkád?*

– 1976-ban Szombathelyen, a Schmidt Múzeumban megmutatták Kopernikusz aláírását. Akkor döbbsentem rá, hogy a tudomány nagyjainak kézírása az utókor számára maradandó értéket jelenthet. Tudod, bennem az aláírás látványa elindítja a megismerési vágyat. Szeretnék mindent megtudni az illető életéről, munkásságáról, ami könyveinkben, lexikonjainkban feltehető. Esetenként a címzettek is segítenek ebben, mert nem csak signójukat küldik el, hanem kísérő levelet, fotókat, könyveik reprint kiadásait is.

– *Csak nézem e páratlan gazdagságot. Válogassunk belőle, kérek, hogy értékeit sejtessük!*

– Bár 940 kézírást tartok számon, az anyagot mennyiségileg nem, minőségileg azonban országosan is a legértékesebbek közé sorolják. Közel kétszáz Nobel-díjas tudós, államférfi és művész írása szerepel közöttük. Szent-Györgyi Albert, Wigner Jenő, Gábor Dénes, Chain, Enders, De Broglie, Frossmann aláírása is itt van.

– *Van olyan történeted, mely kapcsolatos az írások megszerzésével?*

– Izgalmas és kiszámíthatatlan az eredmény. Rendkívüli türelmet igényel, amíg „begyűjthetem” a várt kézírást. A tudósok tartózkodási helyének kinyomozása is hatalmas munka. Levelemet egyszer New Yorkba címeztem, s másfél év múlva Honoluluból kaptam választ. Max Euwe, a 30-as évek sakkvilágbajnoka például már meghalt, mire levelem megérkezett hozzá. Professzor-társa adta meg felesége címét, aki férjének aláírását egy régi levelében megtalálta, s elküldte nekem. Volt, akinek aláírását csak úgy tudtam megszerezni, hogy lerajzoltam a szerző arcképét, s a portrét küldtem el, kéréssel. A hatodik levél után így sikerült Konrad Lorenz aláírását megszerezniem.

– *Ma is folytatod a gyűjtést?*

– A levél-ostrom napi feladatom. Hadd bizonyítsam ezt Cousteau kapitány, Montagnier, Shelton leveleivel a legutóbbi évek terméséből.

– *A legintimebb műfaj a levél. Neked írták, a te magángyűjteményed értékei. Mégis: bemutatnád valamikor nagyobb közönség előtt ezt a gyűjteményt?*

– Visszakérdezek: Érdekl ez az embereket? Vonz a betűk rajza a maga eredetiségével? Ha igénylik, igen, szívesen vállalkozom a gyűjtemény bemutatására.

25 éves a Dr. Mező Ferenc Gimnázium

Ahogy az előző és a mostani igazgató látja

Negyedszázad. Mit jelent egy középiskola életében két és fél évtized? Változó világunk hogyan hat az iskolára, ha nem támaszkodik tradíciókra, ha lehetősége nyílik arculatot teremteni?

– Mit tart említésre méltónak Debreczeni Attiláné, az alapító igazgató, az elmúlt évtizedekből?

– Tartalmas és eredményes évek voltak. A város szükséglete hívta életre az iskolát 1964-ben, mert egyetlen gimnázium már nem bírta ellátni a megnövekedett tanulói férőhelyigényt. Ugyanakkor a város szol-

gálata határozta meg az új intézmény feladatait, ugyanis akkor nagy változások történtek a város életében is. Szűkös körülmények voltak, felszerelések, tanterem hiányzott, s ezek megnehezítették az indulást. Mégis mindjárt az első években kimagasló eredményeket értünk el az Országos Tanulmányi Versenyeken biológiából, történelemből, később géprásból és gyorsírásból. Szakmai tárgyakkal még nemzetközi hírnevet is szereztünk. Elsőrendű feladat volt az is, hogy az iskolát kulturális közösséggé alakítsuk.

A „Mező-gimi” kívülről.

Géprírók gyakorlaton

Ma is emlékezhetünk az iskola országos hírt szerzett irodalmi színpadára, kiváló versmondóira. De kitűnő kosárlabdázóink és tornászaink is voltak. Sajnos, a kétévenkénti külső változásokhoz kellett igazodnunk, s ez nem kevés feladatot adott a tantestületnek. Voltaképpen ez forrasztott együvé bennünket! Először mechanikai műszerész osztályt kellett indítanunk egyharmad részben lányokkal, akik félelemmel néztek a gépekre. Aztán finommechanika és műszeripari profilunk lett volna, de nem kaptunk elegendő pénzt és felszerelést. Ugyanakkor a gimnáziumi osztályokban elindult a szakosított tantervű oktatás. De újabb váltás következett: igazgatási-üzemviteli osztályt indítottunk, majd jött a számviteli-gazdálkodási és a géprás-gyorsírás tagozat. Mozgalmas évek

voltak! Rendszeresen este fél kilencig dolgoztunk.

Debreczeni Attiláné szemében ünnepek, hétköznapi képei elevenednek meg. Az igazgatónő ma is együtt él volt iskolájával, figyeli annak gyarodását és utódjának munkáját.

– Az új igazgató, Mayer Ferenc, hogyan látja és értékeli az iskola jelenét és jövőjét?

– Többfunkciós iskola lévén, feladataink is sokfélék: gimnázium általános és speciális tantervű osztályokkal, közgazdasági szakközépiskola, számviteli-gazdálkodási, pénzügyi és ügyviteli ágazattal, valamint gépiró- és gyorsíró szakiskola működtetése. Hozzáteszem, hogy a gimnáziumi felnőttoktatás városi feladata is ránk hárul. Mindez kivételes erőfeszítést igényel a nevelőtestületől, de az elmúlt évek eredményei megnyugtatóak, s jelzik, hogy egyre elmélyültebb és eredményesebb nevelő-oktató munka folyik a mindössze 25 éves

iskola falai között. Azt azonban szeretném hangsúlyozni, hogy e sokféle funkcionak-megfelelés tárgyi feltételei nem, vagy csak részben biztosítottak. Jelenleg több tanulócsoporthoz van, mint osztályterem, és hiányosak a tanórán kívüli tartalmas iskolai munka feltételei. Viszont kiemelkedően jók a számítástechnikai, ügyviteltechnikai és az idegen nyelvi képzés feltételei. Ilyen szerkeázó feladatrendszernek megfelelni a jövőben nagyon nehéz. Ezért tárgyi adottságainkból és a realitásokból kiindulva alakítjuk koncepciónkát. Már a következő tanévtől kevesebb tanulócsoporthoz beiskolázását tervezzük. Meg akarjuk őrizni a gimnázium jelenlegi irányultságát, és meg gondolatlan struktúraváltást egyelőre nem tervezünk, de tartalmi, tantervi korszerűsítést igen. Megőrizzük a közgazdasági képzés jelenlegi rendszerét, és biztosítjuk a folyamatos tartalmi megújulást.

Kémia órán

Órakeresztben a folyosón.

(Szakony Attila felvételei)

lás. Tapasztalataink szerint a korszerű ismeretekkel rendelkező számviteli, pénzügyi, ügyviteli szakemberek iránti igény növekszik, és ennek meg kell felelnünk. Mindkét iskolatípusban kiemelten kezeljük az idegen nyelvi és a számítástechnikai oktatást. Végül szeretném elmondani, hogy a magyar oktatásügy várható reformjának küszöbén nagy merészség a jövőről nyilatkozni. A reform-elképzelések hírei reménytel töltik el a nevelőket, attól azonban szeretném megóvni az iskolát, hogy a minimális feltételek hiányában, a reform ürügyén olyan feladatokat vállaljon, amelyek a nevelő és tanuló számára teljesíthetetlenek.

Magunk eredményes munkát és további 25 tartalmas esztendő kívánunk a Dr. Mező Ferenc Gimnáziumnak.

Lehota János

Fiatal író Nagykanizsáról:

Tábori Zoltán

Nemrég jelent meg a Magvető gondozásában Tábori Zoltán *Üzlet* című novelláskötete. A fiatal író Tábori Lászlóként élt városunkban, 1979-ben érettségizett a Landler Jenő gimnáziumban, katonaevei után fizikai munkás volt, újságkihordó, plakátragasztó, téglagyári munkás. Es most Tábori Zoltánként tért vissza hús novellát tartalmazó kötetével. Az író tömören így szól magáról: „Nem, sorolom, miről van papírom és miről nincsen, miféle helyeken jártam, és mi mindenben hiszek; mégis csodálkozom a „mit vinne egy lakatlan szigetre?” kérdésre adott válaszokon. Sem nekem, sem hőseimnek nem kellene más, mint néhány jó erős szerszám. Fejsze, fűrész, fúró meg esetleg nemi szög, ácskapocs. Olyasmik, amikkel hajót lehet építeni.”

Milyen világot tárnak elének ezek a novellák?

Gelléri Andor Endre; Fejes Endre egyszerű külvárosi figuráinak ma élő leszármazottjai elevenednek meg sokszíniűen, élétszerűen. Az író jól ismeri hőseit, azok belső életét, közöttük élt, körükből vált ki. Nem árnyaltan kidolgozott jellemek ök, mert azokat az embereket veszi számba az író, akiket szinte senki sem tekint embernek. Kis Jánosok ök, csak már nem láznak önpusztító erővel, elveszték a sűrű házak, a puszta élet sivárságában. Eszrevétlenül maguk előtt is,

A Magvető gondozásában megjelent kötet címlapja

nincs ünnepeük, örömük, illúziójuk.

Az író sok szeretettel, együttérzéssel él együtt alakjaival e korántsem teremtett világban. Egyszerűsége, tömörsége, eszköztelensége írást eredményez, ugyanakkor helyzetteremtő erővel ébreszt a valóságra. A sokszíniű írások közül az *Üvöltést* emelem ki. Jelenlős, igaz alkotásnak tartom, elgondolkodtató, drámai erejű.

Sok szeretettel ajánlom Tábori Zoltán könyvét a kanizsai közönségnek. Es nem csak azért, mert kanizsai származású író írta azt.

- L -

– Ááááá!...

Az üvöltés körbedörömbölt a sziklafalon. A bunkót lá-bunkhoz eresztettük, nem is koppant, csak elsüllyedt a porban, és lihegve meredtünk a hang irányába.

– Ááááá!...

A katlanból egyetlen út vezetett kifelé; ott, ahol mi magunk is bejöttünk a hegybe, nem most, hanem úgy hét-nyolc hónapja, amikor a robbantók lyukat fúrtak az első tölteteknek a rücskös szirtekbe légkalapácsaikkal, és mi lefektettük az első síneket a völgy felől.

– Ááááá!...

Az a sín még most is megvolt, rozsdásabb a többinél,

Ü v ö l t é s

talpái korhadtabbak a többinél, mert ez volt az egyetlen sínpár, amely arra volt hivatott, hogy addig szolgálja a bányát, amíg a hegy bazalttömbjei el nem fogynak.

– Áááá!...

A deszkával megemelt oldalú csille ezen a sínpáron haladt. A párhuzamos vágányok egyre fogytak, a csille elgurult a spicérek nádkunyhói mellett, elhagyta a törőhöz kanyarodó elágazást is, és most már kijutott a katlanból. Útja innen egyenesen a völgybe vezetett, a völgybe, amit néhány éven belül, talán, majd teljesen feltöltünk a környező hegyek szétbányászásából származó hulladékkal. A csille csak most kezdett igazán gyorsulni. Valaki lógott a hátsó ütközőjén. Hosszú haja és rongyos ruhája lobbogott a szélben. Ő üvöltött.

– Ááááá!...

A hang távolodott, de nem halkult. Mi csak bámultunk szótlánul. Akik a katlan szélén dolgoztak, bejöttek a bá-

Takács László verse:

Öntudat még

Nincs hitelünk azt már látom
Naponként kell a bizalmat
kikunyerálni
Az a kikupálódott minótauros
sose ismer ránk
Pedig elől-hátul stigma a ruhánk
az övé ő adta hordásra
Vannak közöttünk örökös bajnokok is
gőgből sincs hiány
A legújabb divat most
a sárkánybőrből szabdalt
kezesláb
Perzeze már foltozgatni kéne
sárkány meg szépen kiveszett
Nem ajánlatos hivatkozni a múltra
Hogy egyesek szerint nincs is más
csak múlt és ami előtte van
fújhatod a nótádat
ebben az életben
a partvonalon
kiterjedések híján
alázat vagy egy csipetnyi alázat
Költsd el aml elkölthető
kufárságban
teljes
barátom

Ajánlat

a Dél-Zalai Skála Áruház vas-műszaki osztályának választékából

Husqvarna láncfűrész	
40 típus	27.000.- Ft
61 típus	34.400.- Ft
266 típus	48.500.- Ft
281 típus	39.800.- Ft
Stihl láncfűrész	
28 típus	35.800.- Ft
38 típus	38.500.- Ft
64 típus	46.600.- Ft
Makita elektromos láncfűrész	16.600.- Ft
Black Decker elektromos láncfűrész	9.900.- Ft
C-24 lakásfűtő	32.200.- Ft
V 4-2 gázbojler	13.440.- Ft
ZV-4 gázbojler	16.280.- Ft
Olimpia gáztűzhely	5.800.- Ft
F 8 gázkonvektor (parapett)	11.370.- Ft
F 8 gázkonvektor (kéményes)	10.490.- Ft

Várjuk kedves vásárlóinkat.

nya közepére, oda, ahonnan rá lehetett látni a sínre. A bunkó még mindig a kezünkben, mert azt csak úgy nem lehetett letenni akárhová.

– Áááá!...

A csille már vágtatott. A spicérek előjöttek nádkunyhóikból, az ő kezükben is ott volt a bunkó, csak rövidebb nyéllal, de még a bányamester is előbicegett az ütött-kopott, már vagy századszor felállított bódéjából. Nem mozdultunk. A csille már messze volt tőlünk, csak pár méterre a sánpár szürke masszába torkolló végétől. Némán figyeltük a becsapódást. Semmi hang, csak a porfelhő. Vártunk egy kicsit. A leperdült csillét nehéz visszaállítani, jól tudtuk. Még mindig semmi. A szétszóródott deszkákat is össze kell szedni, gondoltuk. Hát vártunk. Aztán a csille előbukkant a porból.

Lassan közeledett. Mi megfordultunk, indultunk vissza a helyünkre. Azt már nem vártuk meg, hogy a fiút is láthassuk. Valahol ott jött, a csille mögött.

– Egyszer majd ott hagyja a fogát – mondta a bányamester. Köpött, és visszament a bódéjába.

Törtük tovább a követ. Ez a különös közbjáték naponta két-háromszor megismétlődött. Az ebéden kívül számunkra ez jelentette az egyetlen szünetet a szakadatlan kőtörésben, ez volt az egyetlen fegyvernyugvás az örökös küzdelemben azokkal a nagy, fekete kövekkel. Törtük a követ, és közben arra gondoltunk, vajon mi lesz, ha ez a fiú egyszer majd nem jön vissza. Egyszer–kétszer már mindannyian kipróbáltuk, milyen érzés lehet ez a különös menekülés. De egyikünknek sem volt bátorsága végigcsinálni. A csilléken hivatalosan nem volt fék, mi szertartunk fel mindenféle kezdetleges szerkentyűt, csak hogy felállhassunk a lejtőn leguruló csillékre, bármennyi-

re is tilos volt. Ezek a különleges fékek különleges hangokat adtak. Kattogtak, csikorogtak, nyikorogtak, sivítottak, pattogtak, doboltak, recsegték és dörögtek. Ha elindult egy csille a szemétkerakó felé, mi már a fék hangjáról tudtuk, ki áll rajta. Mert mindenki fékezett, csak ez a fiú nem. Ő üvöltött, és mi gyakran eltűnődünk azon, hogy vajon miért üvölt: félelemből, gyönyörből, balhéből, kérekedésből, bátorságból vagy gyűlöletből – de soha nem kérdeztük meg. Ő sem kérdezte soha, mi miért verődünk össze, mire gondolunk, valahányszor elindul lefelé a szemétkerakójával, miért szorítunk: fékezzen–e le az utolsó pillanatban vagy sem, zuhanjon bele a legnagyobb mocskok közepebe vagy sem; és hogy egyáltalán, mit is jelent számunkra ez a különös szertartás: cigarettaszünetet, lutrit, tiszteletadást, gúnyt, féltést, ingyencirkuszt vagy valamiféle összetartozást...

Visszatért, vette a bunkóját, és törte tovább a követ, mintha mi se történt volna. Néztük az arcát, most még fiatal, vidám és mosolygós; olyan volt, mintha a bányán túli világból jött volna, és mi arra gondoltunk, mi lesz, ha egyszer nem jön vissza. Itt a bányában délutánra mindenki megöregedett. Furcsa, hogy ez a fekete kő világosszürke port lehelt ki magából, hajunk megöszültek délutánra, még a tetőn álló fák is megöszültek, és mi arra gondoltunk, hogy ezt nem lehet kibírni egyfolytában, ha ez a fiú egyszer nem jön vissza, akkor valaminek történnie kell, mert különben soha nem lesz fegyverszünet, és ez a hegy megöl minket, mert nem lehet szakadatlanul követ törni, követ emelni, de megállni sem lehet csak úgy, a semmiért.

És akkor egymást kezdtük el figyelni, és azt találgattuk: vajon melyikünk lesz a következő?

Kulturális hírek

Oktober 27-én, pénteken 19 órakor a Helyőrségi Klub vigadóájában Tahi Tóth László színművész szórakoztatja a közönséget. – A Helyőrségi Klub Mini Galériájában október 31-ig Kiss Endre amatőr festőművész kiállítása tart nyitva.

*

Oktober 28-án játszóház lesz a Kodály Zoltán Művelődési házban. A kicsinyek csuhé-babákat, játékokat készíthetnek és filmvetítésre is számíthatnak.

*

A Stúdiómoziban október 31-én Jancsó Miklós különös, nyencekhez szóló filmjét, a Jézus Krisztus horoszkópját vetítik.

Ünnepélyes évadnyitó a HSMK-ban

1919.februárjában a Magyar Színpadon játszották Hevesi Sándor Császár és a komédiás című művét, s azóta sem. Most a Zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház állította színpadra, érzékeltetve, hogy milyen hatalmas műveltséganyag kamafozódott e méltatlanul elfeledett darabban, mely öntéppő figurák és továbbgondolásra érdemes eszmék játéka lehet ismét.

Barbinek Pétertől, Genesisus színész alakítójától hallottuk: „Minden kor vásári forgatagában kell egy-két oszlop. Ilyen a hit, mely megnyugvást, biztonságot és reményt nyújt az eszméktől próbált embereknek.”

Barbinek Péter alakításában Genesisus a művészet erejét példázza a hatalom felett, azt, hogy a konfliktus a nyers politi-

kum és a művész belső igazságai között mindig robbanik. Az érdekes, feszült cselekmény a Hevesi Sándor Művelődési Központ színpadán is magával ragadja a nézőt. Genesisusért izgul, azért az esendő és tévelygő emberért, aki a krisztusi igazságot megtalálva fordul szembe a földi helytartóval, aki – végső soron – dühével és vérszomjával is csak azt a Megváltót szolgálja, akit hitével és szeretetével ő maga. Genesisus lelkiereje által túlnővi a császárt, s ezzel fel is oldja a konfliktust.

A mű szerkezete feszes, dialógusaiban mély érzelem hullámzik. Minden mondatra figyelni kell, hiszen a mondatok egymásból építkeznek.

Barbinek Péter – színházának nagy nyeresége – az

együttérzés szép pillanatait teremti meg. Ha a színen van, valóban hűl és forrósodik a levegő. Alakítása méltán kapott hatalmas tapsot. Hozzá mérhető Balogh Tamás Crispus-figurája és a való élettel egyetlen drámai pillanatban szembeesülő Avass Attila légtörtéremtő ifjú színésze.

Kár, hogy az előadásban néhány zavaró mozzanat is akadt. Többben artikulációs problémákkal küszködtek, a zene gyakran ránőtt a jelenségekre, és a szcenikai megoldások némelyike is indokolatlanul törte meg az előadás bontakozó ívét.

Mindezzel együtt figyelemre méltó előadást láthattunk, a katarzis létrejött, s reményünk szerint Hevesi Sándor ma újra köztünk él. D.L.

A Zala megyei Patyolat Vállalat

az alábbi szolgáltatással áll a
lakosság rendelkezésére,

vállal:

– mosást, vegytisztítást, bőr- és
szőrmeruházat tisztítást, szőnyeg-
és szőnyegpadló tisztítást, toll tisztítást,
gyászfestést, ágynemű kölcsönzést,
farmerruházat kő- és gyöngy mosását.

**Vegye igénybe
szolgáltatásainkat
Ön is!**

Forduljon hozzánk

**ha irodájában új
bútort kíván
vásárolni!**

Címünk:

Bútorker Koordinációs Iroda
Nagykanizsa, Városkapu krt. 10.
Telefon: 93/14-023.

Tisztelt Ügyfelünk!

A hosszúlejáratú hitelhez kötött
HUNGÁRIA OTTHON Biztosítás díját az OTP
– technikai okok miatt –
teljes (engedménnyel nem csökkentett) biztosítási díjjal
építette be az Ön hiteltörlesztésének összegébe.

**A Hungária Biztosító
az Önnek adott engedményből,**

amely 1990. év szeptember hó 30-ig terjedő időre szól,
az ez évre eső részt 1989. november hó folyamán, míg

a fennmaradó összeget

**1990. május hóban átutalja
az Ön címére.**

Továbbiakban is készséggel állunk rendelkezésére
az alábbi helyeken:

Nagykanizsa, Eötvös tér 16.
Nagykanizsa, Lenin u. 21.
Zalaegerszeg, Rákóczi u. 10-12.
Lenti, Kossuth u. 1.
Keszthely, Rákóczi tér 20.

Gondoskodunk, tehát vagyunk.

Hungária Biztosító Zala Megyei Igazgatósága

Navotex[®]

Munkaruházati Leányvállalat
(Nagykanizsa, Béke u. 113/A)

- női divatköpenyek,
 - férfi köpenyek,
 - férfi munka- és védőruhák,
 - minősített védőkesztyűk.
 - téli védő öltözetek
- széles választékával várja leendő megrendelőit.

**Érdeklődni: a 12-341, 11-067 telefonon
1/2 8-tól 3/4 4-ig vagy
személyesen. Nagykanizsa, Bé-
ke u. 113/A szám alatt.**

**Minőség, megbízhatóság a
védő és munkaruházatban.**

Beköszöntő

Csoki, cukor, nyalóka

Valahogy úgy érzem magamat ezzel a rovattal, mint Milne „Micimackó”-jában Fülel a szakadt lufival és a csuporral. Beteszem, kiveszem, és közben arra gondolok: milyen hülye ez a Micimackó!

De kétségkívül neki van Igaza. Annak, aki elfogadja, ez is Ió.

Itt van tehát egy rovat. Szép, kerék, lehatárolt határtalan, mint a tér, amelyben élünk. Nem kell megköszönni senkinek: ez jár nekünk. Igaz, lesznek néhányan, akik felkapják a fejüket erre a kijelentésre. Okét külön üdvözlöm, s üzenem nekik, hogy ha már idáig a semmihez és senkihez sem tartozás címzetséget is elvittatták, legalább akkor hallgassanak, amikor a valahová tartozás FELTELEIT akarjuk megteremteni magunknak. Ezt egy olyan város központjában írom, ahol évtizedekig nem vettek tudomást a fiatalok jelenlétéről.

Olyan városban szeretnék élni, ahonnan nem kell elmenekülni. Olyan városban szeretnék élni, ahol otthon érzem magam, mert van hova mennem. Olyan városban szeretnék élni, amely tud rólam, és tudja azt is, hogy számíthat rám. Ki tehetné ilyenre ezt a gondolkodásában és autonómiájában lealacsonyított Kanizsát?

Zsoldos úr újságot alapított, s mi itt vagyunk. Vájlék egészségére, – katasztrófa eddig nem történt. Remélem, hogy ebből a lapból annak ellenére is az lesz, amit a város akar, hogy az emberek véleményére senki sem volt kíváncsi. Harcolni kell, és jelen kell lenni.

Tiszai Szilárd

Ünnepelünk? – három változatban

„Szavak gyúltak, mint a láng, mely a holnapnak világít...”

Az a holnap nincs is tán...”

1849. október 6. Arad, 13 tábornok vértanúhalála. Nemzeti gyász.

1989. október 6. Nagykanizsa. Lépteimet szaporázva sietek a HSMK elé a megemlékezésre. Hirtelen megtorpanok a Deák térnél. Halk, mélabús zene árad, kis csoport tisztelőleg a Petőfi szobornál. Kabátjukon MDF jelvény. Megyek tovább... A HSMK előtt alig valaki. A Kórus a lépcsőfokain árválkodik, a diákok tízegyhány embernek borús hangulatú verseket továbbítanak, a hősök utolsó óráinak fájdalmasan megrendítő gondolatait.

Bátorság. Igen, bátorság és hatalmas lelki erő kellett mind az előadók, mind a maroknyi megemlékező közönségnek ahhoz, hogy szegyenkezve el ne kullogjon.

13 gyertyatánc pisálkoló fénye a sötétben. Csend. De miért? Miért kell még az ünnepeket is egymástól elhidegelve – ahány párt, annyi felé szakítva – ünnepelni?

Az este 6 órára – a DEMISZ által – meghirdetett teaházba barátaim invitálnak. Izgalomtól fűtve huppanunk le a miniatűr asztalok közé elszórt párnákra. Rohan az idő. Hét óra öt perckor ismeretlen aromájú teákat hoznak. Tovább bámuljuk az asztaltársaságot. Türelmem vesztve veszem a kabátom.

Csalódottan kocogok hazafelé. Hűvös szél csap az arcomba, morgorván nézem a sodródó falevelek küzdelmét.

140 éve porladó hősök. Hitükben meggyalázott, ártatlanul elítélt egyszerű emberek. Valamikor „szavak gyúltak...”. Mi pedig most mindent beleadván megmutatjuk:

„...az a holnap nincs is tán...”

Némethi Nóra

Október 6. Az Aradi Vértanúk napja. Itt valami nagyon meghatórónak kellene következnie, de nem megy, mert a NADISZ olyan ünnepséget rendezett e nap tiszteletére, amelyről lehetetlen jót írni.

Nos: már az ünnepség előtt 4 teljes nappal megtudtam, hogy szerepelni fogok. Még vértanút is választhattam – természetesen elmentmondásnak helye nem volt. A műsor előtt két nappal megkaptuk a szöveget, amit fel kellett olvasnunk. Én azonnal szoltam, hogy az én szövegem –, rövid életrajz Damjanichról – értelmetlen zagyvaság, mert önkényesen ugrál ide-oda, lényegtelen dolgokat emel ki, keveredik benne a múlt és a jelen idő, bizonyos szövegrészeknek nehézsége a megfogalmazása. Gadányi László megnyugtatóan, hogy ez csak piszkozat, és természetesen átnézi, kijavítja, és a műsor előtti nap megkapom.

Valóban megkaptam. Az ünnepségnél napján, kijavítatlanul. Ezek után aggódni kezdtem.

A műsor előtt közvetlenül kiderült, hogy Gadányi László annyit tud csak, hogy melyik mikrofonba mondjuk bele a szöveget, és hogy a végén gyertyákat kell gyújtaniunk. A részleteket teljesen magunknak kellett kitalálnunk, igaz, Gadányi László is segített: élénken helyeselt.

Ezek után a Műsor úgy ahogy lement. Mikor vége volt, lehetőségünk nyílt hazamenni. Senki meg nem köszöntet volna, hogy részt vettünk benne. De ezt nem is vártuk. Ezek után...

Szalai László

FIATALOKRÓL

(Beszélgetés Gadányi Lászlóval (NADISZ) és Gerlinger Sándorral (KADISZ), a rendezőkkel magnetofonfelvétel alapján)

Hercz: Mi a véleményetek minderről?

KADISZ: Ezt utólag könnyű leírni.

NADISZ: Visszautasítom az ilyen megfogalmazást.

Hercz: Ki állította össze a szöveget a vértanúkról?

KADISZ: A felolvasott szöveg a KISZ KB által több éve kiadott anyag volt.

NADISZ: De nem akartuk az egészet felolvasatni, mert az egy óra lett volna. A szövegből pár sor maradt ki.

Hercz: (Mint később megtudtam, az átalakítást egy Landleros tanár végezte) Hogyan állt össze a műsor?

KADISZ: A ZALAI PARKER Békaklubjával mi beszélgettünk meg közösen, hogy mi mi után következzen.

Hercz: A ZALAI PARKER-nak volt valami más szerepe ezen kívül?

KADISZ: Ők a saját klubjuk tagjait küldték.

NADISZ: A nehézséget az okozta, hogy ők eladók, vagy kereske-

dők, és este hatig dolgoznak. Így igazából az összepótlás lehetetlenné vált.

Hercz: Akkor miért pont ők vállalták?

NADISZ, KADISZ: Mert ők ilyen megszálottak. Minden munkát vállalnak.

Hercz: A koreográfát ezek szerrint ez a klub készítette?

KADISZ: Közös munka volt.

Hercz: Mennyire tudtok ti együttműködni?

KADISZ: Most is együttműködünk. Nincs semmi probléma közöttünk.

Hercz: Köztetek lehet, de úgy néz ki, hogy a szervezetek között akadnak némi kontaktus hibák.

KADISZ: Amikor egy szervezet voltunk, akkor sem volt a két rétegnek sok köze egymáshoz.

Hercz: Mikor kezdtétek a próbákat?

NADISZ: Két héttel a műsor előtt, de mint már említettem az utolsó pillanatban nyerte el végleges formáját a műsor.

De létrejött, és ez a fő!

Hercz Gábor

Szökött katonák között

Igen, először őket észleltem. Aztán a füstös, sörözüveggel teli levegőben Bathányi képet, és még sok szepet. Egy részeg alakját, aztán a többi. Mulattak...

A összhang teljes volt. Gondoltam – nem baj, legalább jól érzik magukat.

A helyszín a sánci kultúrház, illetve csak a könyvtár – a ház másik felében az igazgató él, illetve óvoda van, ahová összesen három gyerek jár. Az igazgató „úr”-hoz, akit egyébként csak a „jó öreg Józsi bácsi”-nak hívnak, biztosan többben járnak – vizért, mert az itt kevés van, annál inkább sör, na és hangulat.

Az úgynevezett „mindennapi kisemberek” (akiket – megjegyzem – több politikai szervezet is felvállalt, többek között az MSZMP, vagy MSZP, nem tudom) most maguk fizetik meg a nem odafigyelésüket a politikára – forintban. Közöttük pár fiatal: általános iskolai tanulók. A DISCO-k – mondták – nem igazán elégték ki őket, és egyébként is Egy Ember Egy Évben igazán megengedhet magának egy báli kiruccanást. Hísz a kanizsai lehetőségek gyalázatosak a fiatalok számára. Lehet, hogy a város

így rontja el fiataljait? De én bízom a NADISZ-ban, meg a KADISZ-ban, ők biztosan tudnak megoldást.

Szóval a bál állt, és igyekezett elérni azt a bizonyos színvonalat, de lehet, hogy nem is ez volt a cél a hangos zenével? A szomszédban a már említett Józsi bácsi aludt. Hegedűs Györgyné O foglalkozik az idejártó fiatalokkal) szerint jól bírja, hisz a városi tanács által felajánlott lakást nem fogadta el. Így nem bővült a kultúrház – nyilván szereti a hangos zenét. Persze nemcsak a bál a ház fő műsora, illetve nemcsak az lenne, ha... Lemondani pedig nem akar az állásáról, mert az a lakás elvételeivel járna. A népművelő szerint Zsoldos elvtárs kegyeltje, az igazgatót ugyanis a városi tanács nevezi ki. Ezért ők most várnak. Kérdés, mire? A válasz azt hiszem, akár morbid is lehetne...

Szóval láttam, hogy mindenki jól érzi magát: Józsi bácsi, a tanács, a bálózók is, ja és én. És ez egy gyönyörű dolog, még ha az emberbe két perccenként belelepnék, akkor is. Kanizsaiak, sánciak, tudunk mi mulatni! Magunkon...

Hercz Gábor

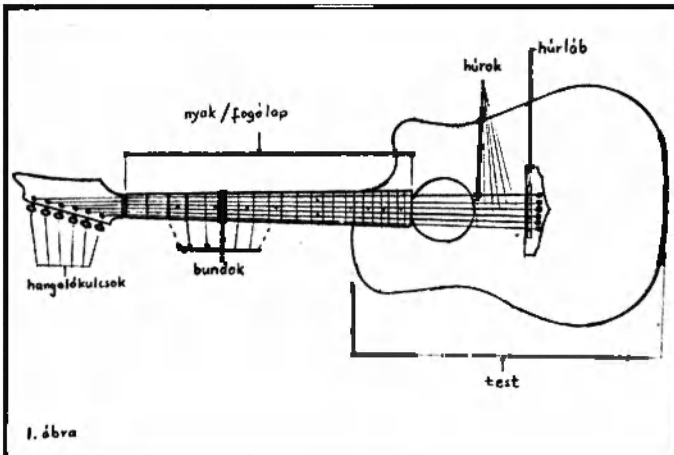
FIATALOKNAK

Hogyan kezdünk gitározni? (I.)

A hangszer hangolása

Napjainkban sokan kezdenek el gitározni, s bár igaz, hogy nem lehet mindenkiből Yngwie Malmste-

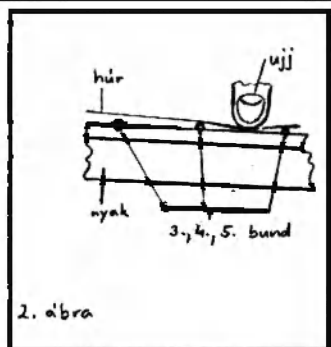
golókulccsal variáljuk a hang magasságát mindaddig, míg a két megszólaltatott hang meg nem

1. ábra

en, a hangszeres játék mégis mindig nagy örömet szerez. Ehhez szeretnénk útmutatást adni most induló sorozatunkban, ahol a gitárjáték alapvetéséhez szükséges legfontosabb tudástanyagot fogjuk átnyújtani az olvasónak. Bizonyos szintű kottaismeret természetesen szükséges a tanuláshoz, de ezzel itt részletesebben nem foglalkozhatunk.

Kezdjük tehát a gitár (1. ábra) behangolásával. Ezt többféle eljárással is elvégezhetjük. Ezek közül a talán legegyszerűbbet szeretnénk bemutatni. Az első mozzanat – ha az embernek nincs hangológépe – hogy egy hangvilla (esetleg egy hangolósíp) segítségével behangoljuk az A5 húrt. Azért éppen ezt, mert a hangvilla pontosan ennek a húrnak a második oktávja magasságában szólal meg. Pendítsük meg a hangvillát, és ezután érintsük meg balkezünk egy ujjával az A5 húrt közvetlenül az ötödik bund felett úgy, hogy amikor jobbkezünkkel megpendítjük a húrt, bal kézzel elengedjük azt (ezt nevezik üveghangnak). A megfelelő han-

2. ábra

gyezik. A hangvilla hangját úgy is felerősíthetjük, hogy azt a húrláb közelében a gitártesthez érintjük.

E módszer alkalmazásakor a húrokat úgy hangoljuk egymáshoz, hogy először az A5 húrt üresen (lefogás nélkül) szólaltatjuk meg, az eggyel mélyebb E6 húrt pedig az ötödik bundnál fogjuk le (egy bund egy félhangnak felel meg; a húrt mindig két bund között kell lefogni úgy, hogy az érintés az adott bundhoz legyen valamivel közelebb – a 2. ábra ezt olyan szemszögből mutatja be, ahogy azt a gitáros látja, mikor letekint a nyakra). Az E6 húr magasságát a hangolókulccsal most addig variáljuk, míg az meg nem egyezik az A5-ével. Ezután az A5 húrt fogjuk le az ötödik bundnál, és a D4-et pendítjük meg üresen, de most az utóbbi húr magasságát variáljuk, mivel az A5 húr magassága már adott. Így haladunk tovább, a többi húrokat is sorra behangolva. Figyelmet kell viszont fordítani arra, hogy a G3 és H2* húrok közötti kú-

lönbség egy félhanggal alacsonyabb, így a H2 húr hangolásakor a G3 húrt egy bunddal lejjebb (a negyediknél) kell lefogni. A hangoláshoz szükséges lefogási helyeket – a húrok lefogás nélküli alaphangjainak kottaképpével együtt – a 3. ábrán találjuk meg.

Miután behangoltuk a gitárt, kezdődhet a gyakorlás. Legjobb

először hallás után lejátszani néhány egyszerűbb, közismert dallamot, de aki ennél többre vágyik, az sokat tanulhat a sorozat további részeiből.

* A legtöbb külföldi hűrkészletben a H2 húrt – az angolszász hangszer hangrendszer különbözősége miatt – B2-nek jelzik.

Galamb Zoltán

Lemezkritika:

Blue Murder - Blue Murder

Új együttes, kitűnő zenészek, figyelemre méltó lemez. Így lehetne pár szóval jellemezni az első lemezével jelentkező Blue Murder-t. Az együttes gitáros-énekes vezetője John Sykes, aki eddig is bebizonyította már, hogy ott a helye a legnagyobbak között (Gary Moore helyére került a Thin Lizzy-be, majd ő gitározott Micky Moody kiválása után a Whitesnake-ben), most sem okozott csalódást hódolóinak. Nagyszerűen választotta meg társait is, hiszen Carmine Appici dobos valamint Tony Franklin basszusgitáros neve is jól cseng zenei berkekben. Zenéjük a whitesnake

1987. című lemezéről már jól ismert tömör gitáralapra épül, amelyet ügyesen díszít a vendégzenészként közreműködő Nik Green billentyűs. Tony Franklin basszusjátéka nagy élményt jelenthet a vájtfülvű hallgatóknak, tanítani kellene! A Riot, a Walley of the Kings, az Out of Love mind kitűnő felvételek, a Jelly Roll és a Black-Hearted Woman pedig a legigényesebb hallgató kívánságainak is messze megfelel! Minden rock-rajongó számára nagyszerű élményt nyújt a lemez, ha tehetitek feltétlen hallgassátek meg!

Horváth Zsolt

Könyv toplista

- Claire Kenneth: Éjszaka Kairóban
 - Ablak Zsiráf: Gögös Gúnár Gedeon
 - Tesz-vesz szótár
 - Süteményeskönyv
 - Grimmet: Erdei házikó
 - Mit szeret a cica?
 - Szabó László: 13 nyomozó 33 esete
 - Dörmögőék kalandjai
 - Max Brand: A bajkeverő kölyök
 - Shriek Black: A sátán tanítványai
- * = Ha megjelent volna!
Bár sokan úgy tudják, sőt vannak akik már látták is valamelyik könyvesboltban.
** = Ha volna! Ha újra ki-nyomtatták volna! Am így szegény gyermekek könyv nélkül tanulnak. (Hallottam az egyik szülőltől, hogy ha nem szerzik be, akkor a nebuló egyest kap.)
- Összeállította: Stróbl Gábor

Álláspontok

Altalában mivel töltöd az időt a suliban?
– Figyelem, hogy ki figyel.
– Várom a szünetet.

Véleményed szerint mi hiányzik az oktatásból?
– Nem tanítanak meg pénzt keresni.
– Az osztály.

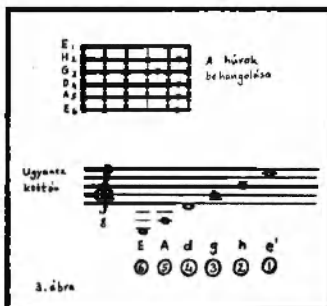
Hányszor laktál jól a menzán?
– Egyszer. Azóta nem tudok enni.
– Mivel?

– Egyszer sem, mert mindig elhagytam az ebédjegyemet.

Mit szeretnél a második otthonodban?

– Ingyenes büfét és ebédet.
– 45 perces szüneteket, és tíz perces tanórákat.
– MÉH telep nyitását tan-könyveink számára (esetleg zálogházat).

– Non-stop pszichiátriai és ideggyógyászati rendelőt.
– Közteherviselést (értsd, ahogy akarod).

3. ábra

Korábban úri passzló volt

Harminc éves a kanizsai versenyvívás (1959-1989)

A napokban ünnepli megalakulásának 30. évfordulóját városunk egyetlen vívó-szakosztálya, a MAV NTE kollektívája. A jeles évfordulóra példásan készültek fel a szervezők, akik gazdag eseménysorozattal, rendhagyó versenyekkel és programokkal emlékeznek meg a rendszeres és folyamatos városi vívósport jubileumáról.

— A korabeli feljegyzések szerint városunkban már 1873-tól tudunk a vívás tényleges létéről, amikor a gimnáziumban vívótanfolyamot hirdettek meg. A rendszerességről azonban nincs tudomásunk, habár több adat is utal a sportág meglétére, ami korábban úri passzlót, társadalmi rangot jelentett — mondta az előzményekről dr. Horváth György, a kanizsai vívósport múltjának ismerője, a MAV NTE szakosztályának vezetője.

A két világháború között a piarista gimnáziumban rendszeres volt a vívás oktatása, de az „igazi” színvonalat a tiszti vívás jelentette. A városban 1945 után újra voltak próbálkozások.

A piarista gimnáziumban 1947 júniusában egy vívómester kard-és törvívást oktatott, 25-30 tanítványnak. A MAORT 1947-ben vívószakosztályt alapított, de az egy év múlva megszűnt. A Bányász Szakszervezet Területi Bizottsága (Nagykanizsa) 1952-ben már csapatot indított a Tatabányán rendezett Bányász Kupán.

Közben megalakult a Postás vívószakosztálya Szvávi mester vezetésével, ahol a kardvívással ismerkedtek. A versenyzési lehetőség minimális volt, de a vívásban a folyamatoságot biztosították.

— A döntő fordulat 1959 novemberében következett be, amikor Szabó János edző vezetésével megalakult a MAV NTE vívószakosztálya. Ekkor kezdődött el a városban a folyamatos vívóélet, a versenyvívás — kapcsolódik a beszélgetésbe Kiss György alapító tag, a szakosztály edzője, a sikerek egyik kovácsa.

A fáradhatatlan Szabó János vezetésével megkezdődött az alapok lerakása, a folyamatos szakosztályi munka. A tett erőfeszítések nyomán szinte máról-holnapra több, mint félszázán kapcsolódtak be a szakmai munkába. A rendszeres szakmai munkának a Kun Béla úti általános iskola adott otthont. 1964-től már egyre szebb eredményeket értek el a versenyzők, köztük Perlaky Lajos, Kanyó Tamás és Kiss György, de a lányok mezonyében is megindult a vívóélet.

— Szabó János eredményesen dolgozott, elévülhetetlen érdemeiket szerzett, egészen nyugdíjba

vonulásáig. Nagyszerűen „alaposított”, akitől az edzői tisztelet 1970. januárjában tanítványa, Kiss György vette át, az utóbbi 11 évben már főfoglalkozású szakvezető — említi Bálints Károly, aki 1961-ben lett a szakosztály intézője, s egyben a megyei vívószövetség vezetője. — Döntőnek tartjuk, hogy a szervezett és tartalmas szakosztályi munka utánpótlása terén kiemelkedő városi összefogás bontakozott ki. Ebből a városból indult újjára a hazai és nemzetközi gyermekvívás, 1972-től az országos hírű Fabik Kupa úttörőházi versenyrendszer, az úttörő olimpia országos rendszere. Ez utóbbinak három éven át volt házigazdája Nagykanizsa. Közben újabb kedvező változások történtek: az 1978-ban átadták a MAV NTE munkacsarnokát, ahol jó feltételek közé kerültek a „vasutas” vívók.

A szakosztály második évtizede során számos egyéni és csapatsikeret értek el a versenyzők. I. osztályú minősítést szerzett Perlaky Lajos, Kanyó Tamás és Kanyó András, valamint Kanyó László, Kenese István, Németh Zoltán, Németh Lajos, Pápai Klára, Buváry Sarolta és Miatta Magdolna.

— Az utóbbi évtizedben a város minőségi vívósportja, a szakosztály élete tovább „gazdagodott”, a sportág nagyszerű vidéki bázisa lett. Folytatta remek szereplését az I. osztályú serdülő férfi tör és kardcsapat, az I. osztályú ifjúsági párbajtör, a II. osztályú ifjúsági férfi tör, valamint a felnőttek mezonyében II. osztályú női-férfi tör és kardcsapat — sorolja az eredményeket dr. Horváth György, a kiváló nevelőedző, szervező, aki családjával együtt kiemelkedő munkát vállalt városunk vívósportjában.

A szakosztály életében újabb döntő változást hozott az 1985-ös év: ekkor készült el a Rózsa Ferenc úti vívócsarnok. A mintegy 65 vívót ma már két főfoglalkozású, valamint egy segéd- és egy társadalmi edző irányítja. Munkásukat számos siker, minősített versenyzők sokasága, serdülő- és ifjúsági válogatott kerettség fémljezi.

A kanizsai vívók a tervszerű, következetes szakmai munka, a fokozott hozzáállás eredményeként az eltelt 10 évben jelesre vizsgáltak. Köztük is kitűnt Kisgyura István, Horváth András, Szalai Gábor, Gréger Győző, Bozsocki Imre, Vukmann Kornélia, Orosz Gabriella, Szabó Gabriella, Bálints Lajos, dr. Sándor Tamás, Kanyó László. Ugyanakkor már itt vannak a trónkövetelők, Kiss Anikó, Szabó Balázs, Palotás Csongor, Tóth Ta-

A parkettán az utánpótlás.

más, Hetei Péter, Székely Gábor. — A MAV NTE jubiláló szakosztálya nagyszerű eredményekkel ünnepel. Az egész tevékenységért többen kitüntető elismerést kaptak, azokra bőven rászolgáltak az országos és megyei szövetség példaként említi a kanizsai vívósportot s ennek egyik szép példá-

ja volt, hogy Kanizsa rendezte meg a Santelli Kupa olasz-magyar kardviadalt. A szakosztálynak a végzett munkáért ezúton is köszönetet mondunk — mondta befejezésül Bálints Károly, a megyei szövetség vezetője.

Balogh Antal

Sportági előzetes

Labdarúgás

Vasárnap a X. forduló tonyolítja le az NB. II-ben. Az Olajbányász ellenfele az a Sopron lesz, amelyik a tavalyi bajnokságban megállította a piros-kéket „menetelését” és elosztatta az NB I-es álmokat. A találkozót másik érdekessége, hogy a soproniak kispadján kanizsai edző ül majd, Keszei Ferenc személyében. A vasárnap 13,30 órakor kezdődő találkozót kapcsolatban Madár Gábor vezetőedző a következőket mondta:

— A labdarúgáshoz értő és az Olajbányással szimpatizáló szurkolók a Sopron elleni mérkőzés elvesztésében látják az NB I-es remények meghiúsulását. A tények ismeretében úgy érzem, hogy a vasárnapi ellenfelünk csak „eszköz” volt, valójában Komáromi játékvezető kritikán aluli működése volt vereségünk egyik, míg első félidei gyenge játékunk a másik oka. Most újra találkozunk, és remélem beigazoldjuk az a hégel mondás, miszerint „ugyanabba a folyóba kétszer nem lehet belelépni”.

— kz —

Asztalitenisz

Holnap a Béke úti csarnokban Bútorgyár — Ragusa (olasz) női ETTU kupa mérkőzés

Az ETTU kupa (volt Vásár Városok Kupája) 1989/90. évi nemzetközi küzdelemsorozatban újra rajtolt városunk női asztalitenisz csapata, a Kanizsa Bútorgyár NB I-es együttese.

— Ebben a rangos kupában 20 európai ország mintegy 50 csapata rajtolt. A magyar színeket a kupagyőztes BSE mellett a Fővárosi Vízművek, az ESMTK és mi képviseljük — tájékoztat Czuppon Árpád sportkörü elnök.

A Duna kupát nyert bútorgyári gárda a küzdelemsorozat első fordulójában erőnyerő volt, így a II. fordulóban hazai környezetben kapcsolódnak be a kupaküzdelembe. A kanizsai lányok holnap délelőtt 10 órakor a Béke úti csarnokban a legjobb 16 közé jutásért mérkőznek, ellenfelük az olasz AS Vittoria Ragusa együttese lesz.

— Az olasz erőviszonyokat ismerve nagy küzdelemre és színvonalas összecsapásra számítok. Jurik Gyuláné edző vezetésével a felkészülés sikeres volt, így a Gazi, Szabó, Mausz, Bizó, Gál alkotó keretből asztalhoz álló 3 fős csapattól győzelmet remélek — mondta az esélyeket illetően Czuppon Árpád.

(bh)

Kanizsa — várospolitikai hetilap, megjelenik minden pénteken. Felelős szerkesztő: Mihovics József és Takáts Sándor. Tervező szerkesztő: Császár Zoltán és Pánczél István. Szerkesztőség: 8801 Pf. 74. Nagykanizsa, Ady u. 1. II. em. Telefon: 11-150. A szerkesztő bizottság tagjai: Horváth Tamás (elnök, a várospolitikai rovat gazdája), Kápolnás Zoltán (sport), Pék Pál (művelődéspolitikai), Szakonyi Attila (fotó) és Z. Tamás István (gazdaságpolitika). Kiadja a Zala Megyei Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Jakab Vilmos. Computertechnika: SZUV, Zalaegerszeg. Nyomtatás: Zalai Nyomda. ISSN: 0865-3879. Nytsz: B/PHF/266/Z/1989 Terjeszti a Magyar Posta. Előfizetési díj: egy hónapra 35, negyedévre 105, fél évre 210, egy évre 420 forint. Előfizethető a postahivatalokban és a kézbesítőknel.